

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VIŠJE
DELOVNO
IN SOCIALNO
SODIŠČE

VDS sodba Pdp 983/2004

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2005:VDS.PDP.983.2004

Evidenčna številka: VDS03386

Datum odločbe: 10.11.2005

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: izredna odpoved

Zveza: KZ člen 241, 241. ZDR člen 111, 111/1, 111/1-1, 111/1-2, 111, 111/1, 111/1-1, 111/1-2.

Jedro

1. Če je podana izredna odpoved PZ iz razloga po 1. alineji 1.

odstavka 111. člena ZDR (kršitev pogodbene ali druge obveznosti

iz delovnega razmerja, ki ima vse znake kaznivega dejanja),

morajo biti podani vsi znaki kaznivega dejaja, sicer odpoved PZ

ni zakonita. Sam prenos podatkov s službenega računalnika na

delavčev osebni računalnik še ne predstavlja zlorabe podatkov, če

ne gre za to, da bi delavec s tem tretji osebi omogočal, da pride

do podatkov, ki so določeni za poslovno tajnost, oz. da je

podatke zbiral z namenom, da bi jih izročil nepoklicani osebi.

Ker delodajalec tega ni niti zatrjeval, poleg tega pa ti podatki

nibilo določen kot poslovna skrivnost z zakonom ali splošnim

aktom delodajalca niso podani vsi znaki kaznivega dejanja

izdaje in neupravičene uporabe poslovne tajnosti po 241.

členu KZ RS.

2. Ker bi bila tudi kršitev po 2. alineji 1. odstavka 111. člena ZDR podana le v primeru, če bi tožnik izkoriščal poslovno skrivnost za svojo osebno uporabo ali zaradi izdaje tretji osebi, česar pa tožena stranka tožniku ni nikoli očitala, podana izredna odpoved PZ ni zakonita.

Izrek

Pritožba se zavrne in se potrdi sodba sodišča prve stopnje.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je izdalo sodbo, s katero je ugodilo tožbenemu zahtevku in ugotovilo, da je izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi z dne 11.8.2003 neveljavna, da delovno razmerje tožeči stranki pri toženi stranki ni prenehalo dne 15.8.2003, temveč še traja z vsemi pravicami iz delovnega razmerja, da je tožena stranka dolžna tožečo stranko pozvati nazaj na delo in ji od 15.8.2003 dalje priznati vse pravice iz delovnega razmerja, v roku 8 dni pod izvršbo. Toženi stranki je naložilo, da je dolžna tožeči stranki povrniti stroške postopka v znesku 183.602,00 SIT, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva izdaje sodbe

sodišča prve stopnje do plačila, v roku 8 dni pod izvršbo.

Zoper zgoraj navedeno sodbo se v odprtem pritožbenem roku

pritožuje tožena stranka iz vseh pritožbenih razlogov po 1.

odstavku 338. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP - Ur. l. RS,

št. 26/99 in naslednji) in predlaga, da pritožbeno sodišče

pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo spremeni tako, da tožbeni

zahtevek zavrne kot neutemeljen oziroma, da izpodbijano sodbo

razveljavi in zadevo vrne v novo sojenje sodišču prve stopnje.

Meni, da je sodišče prve stopnje napačno uporabilo materialno

pravo, ker je štelo, da je delavec odgovoren za kršitve pogodbe o

zaposlitvi, ki ima vse znake kaznivega dejanja neupravičene

pridobitve poslovne tajnosti le v primeru, če je kršitev določena

s pisnim aktom delodajalca, da mora biti določeno, katera kršitev

ima vse znake kaznivega dejanja neupravičene pridobitve poslovne

tajnosti po 241. členu KZ, in da če delodajalec s pisnim sklepom

ne določi, kateri podatek se šteje za poslovno tajnost ne more

obstajati odgovornost delavca za kršitev pogodbe ali druge

obveznosti iz naslova varovanja poslovne skrivnosti. Tožena

stranka je izredno odpovedala pogodbo o zaposlitvi tožeči

stranki, ker je ta kršila obveznosti varovanja poslovne

skrivnosti po 36. členu Zakona o delovnih razmerjih. Kršitev te

obveznosti delovnega razmerja pa ima vse znake kaznivega dejanja

neupravičene pridobitve poslovne tajnosti po 241. členu KZ. Za

obstoj kršitve varovanja poslovne skrivnosti iz naslova delovnega razmerja ni potrebno, da so podatki, ki se varujejo kot poslovna skrivnost, opredeljeni s pisnim sklepom delodajalca oziroma družbe. Iz obrazložitve izpodbijane sodbe izhaja, da je sodišče štelo, da morajo biti za kršitev obveznosti varovanja poslovne skrivnosti podani elementi, ne pa znaki kaznivega dejanja neupravičene pridobitve poslovne tajnosti po 241. členu KZ.

Pravno naziranje sodišča, da delodajalec ugotavlja, ali je delavec storil kaznivo dejanje je napačno, ker delodajalec lahko ugotavlja samo to, ali kršitev delovnopravne obveznosti ustreza opisu dejanskega stanu splošno prepovedanega ravnanja. Zaradi napačne uporabe materialnega prava je sodišče zmotno in nepopolno ugotovilo dejansko stanje, saj odločilnih dejstev ni ugotavljalo, to je, ali se podatki, ki jih je pridobila tožeča stranka, štejejo za poslovno skrivnost, ali je tožeča stranka vedela oziroma morala vedeti, da se ti podatki štejejo za poslovno skrivnost, ali je tožeča stranka zavezana k varovanju teh podatkov in ali so v ravnanju tožeče stranke podani znaki kaznivega dejanja neupravičene pridobitve poslovne tajnosti.

Sodišče prve stopnje je zagrešilo tudi bistvene kršitve določb pravnega postopka, saj je tožeči stranki z njenim zaslišanjem dalo možnost, da ponovno poda zagovor v smislu določb 177. člena Zakona o delovnih razmerjih, kljub temu, da je imela možnost podati zagovor že v postopku izredne odpovedi pogodbe o

zaposlitvi. Sodišče namreč preizkuša le zakonitost odločitve delodajalca, zato v pravnem postopku tožeča stranka ne more ponovno podajati zagovora.

Tožeča stranka je podala odgovor na pritožbo, v katerem prereka pritožbene navedbe in predlaga njeno zavrnitev. Poudarja, da je tožeča stranka šele v sodnem postopku začela zatrjevati, da je tožeča stranka kršila obveznosti varovanja poslovne skrivnosti po 36. členu Zakona o delovnih razmerjih, saj je pogodbo o zaposlitvi izredno odpovedala zaradi kršitve pogodbe o zaposlitvi, ki ima vse znake kaznivega dejanja po 1., 2. in 5. odstavku 241. člena KZ RS. Tožena stranka z ničemer ni dokazala, da bi tožeča stranka izkoriščala kakšne podatke za osebno uporabo, ali jih izdala tretjemu, ali da gre za podatke, ki po svoji vsebini predstavljajo poslovno skrivnost. Prvi odstavek 111. člena Zakona o delovnih razmerjih zahteva obstoj kršitve pogodbe ali druge obveznosti iz delovnega razmerja, ki ima vse znake kaznivega dejanja, tožena stranka pa ni uspela dokazati niti obstoja kršitve pogodbe ali druge obveznosti iz delovnega razmerja, še manj pa, da je imelo ravnanje tožeče stranke vse znake kaznivega dejanja po 241. členu KZ.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje v okviru pritožbenih razlogov in pri tem pazilo po uradni

dolžnosti na pravilno uporabo materialnega prava in absolutno bistvene kršitve pravil postopka, kot mu to nalaga določba 2. odstavka 350. člena ZPP. Na podlagi navedenega preizkusa je ugotovilo, da sodišče prve stopnje ni zagrešilo bistvenih kršitev pravil postopka, katere očita pritožba, in na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti, da je pravilno ugotovilo dejansko stanje in na ugotovljeno dejansko stanje pravilno uporabilo materialno pravo.

Neutemeljene so pritožbene navedbe, da je sodišče prve stopnje kršilo pravila postopka s tem, ko je zaslišalo tožečo stranko in ji dalo možnost, da se izjavi o očitanih kršitvah pogodbenih obveznosti. Zmotno je stališče pritožbe, da je s tem sodišče dalo tožeči stranki možnost ponovnega zagovora v smislu določb 177. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR - Ur. l. RS, št. 42/2002).

Delovni spor je namreč spor polne jurisdikcije in v tem sporu sodišče presoja zakonitost, v konkretnem primeru izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, pri čemer je predmet presoje vsebinska utemeljenost odpovedi kot tudi postopek, v katerem je odpoved pogodbe o zaposlitvi podana. Nikakor pa delovni spor ni omejen le na preizkus pravilnosti postopka, kot se to očitno zmotno zavzema pritožba.

Tožena stranka je tožniku izredno odpovedala pogodbo o zaposlitvi na podlagi določil 110. člena in 1. alinee 1. odstavka 111. člena ZDR zaradi kršitve pogodbe o zaposlitvi, ki je imela vse znake

kaznivega dejanja po 1., 2. in 5. odstavku 241. člena Kazenskega zakonika Republike Slovenije (KZ RS - Ur. l. RS, št. 63/94), ki jo je storil s tem, da je na svojem službenem računalniku navzklic vedenju, da je takšno ravnanje prepovedano, brez vednosti delodajalca in pooblaščenega delodajalčeve računalniške firme RCL instaliral svoj privatni program, s pomočjo katerega je v obdobju od 17.4.2003 do 22.4.2003 prenašal s službenega računalnika na svoj domači računalnik podatke delodajalca oziroma njegovega principala, ki se varujejo kot poslovna skrivnost, kar je delodajalec odkril 31.7.2003. Zgoraj navedeno so bili torej razlogi, zaradi katerih je sodišče prve stopnje moralo tako presoditi, ali so obstajali znaki kaznivega dejanja, ki utemeljujejo izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi.

Sodišče prve stopnje ni ugotovilo nobenih kršitev postopka izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, s čimer se strinja tudi pritožbeno sodišče. Zato je presojalo, ali so podani vsebinski razlogi za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, kot jih je navedla tožena stranka v odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Pri tem je ravnalo pravilno, ko je ugotavljalo, ali so podani znaki kaznivega dejanja izdaje in neupravičene pridobitve poslovne tajnosti po 1., 2. in 5. odstavka 241. člena KZ RS, kot je to navedla tožena stranka. Sodišče prve stopnje res v obrazložitvi zmotno navaja, da delodajalec ugotavlja, ali je tožnik storil

kaznivo dejanje, vendar le za svoje potrebe, kar ne drži.

Delodajalec ugotavlja namreč samo znake kaznivega dejanja, ravno tako kot sodišče v delovnem sporu. Ugotavljanje storitve kaznivega dejanja je namreč pridržano le sodišču v kazenskem postopku, ki kot pravilno navaja pritožba, ugotavlja elemente kaznivega dejanja. Vendar sodišče prve stopnje ni ugotavljajo elementov kaznivega dejanja, temveč le znake kaznivega dejanja, pri čemer pa je dejansko nedosledno uporabljalo termina elementi in znaki kaznivega dejanja, kar pa na pravilnost odločitev ni vplivalo. Zakonska dikcija je jasna, ko v 1. alineji 1. odstavka 111. člena ZDR določa, da delodajalec lahko delavcu izredno odpove pogodbo o zaposlitvi, če delavec krši pogodbeno ali drugo obveznosti iz delovnega razmerja in ima kršitev vse znake kaznivega dejanja. Navedena zakonska določba je bila podlaga pri odločanju sodišča prve stopnje, ki jo je to pravilno uporabilo in svojo odločitev tudi razumljivo obrazložilo.

Tožena stranka je izredno odpovedala pogodbo o zaposlitvi po 1. alineji 1. odstavka 111. člena ZDR iz razloga, ker naj bi kršitev pogodbenih obveznosti imela vse znake kaznivega dejanja, zato je sodišče prve stopnje pravilno presojalo, ali so podani znaki kaznivega dejanja po 241. členu KZ RS. Neutemeljeno je sklicevanje tožene stranke, da bi sodišče prve stopnje moralo upoštevati tudi določbe 36. člena ZDR in splošne določbe o obveznostih delavca v členih 31 do 40 ZDR. Tožniku je bila namreč

izredno odpovedana pogodba o zaposlitvi po 1. alinei 1. odstavka 111. člena in ne po 2. alinei 1. odstavka 111. člena ZDR. Za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi delodajalca po 1. alinei 111. člena ZDR mora imeti kršitev vse znake kaznivega dejanja. V konkretnem primeru je sodišče prve stopnje postopalo pravilno, ko je ugotavljalo, ali so izpolnjeni znaki kaznivega dejanja izdaje in neupravičene pridobitve poslovne tajnosti iz 1., 2. in 5. odstavka 241. člena KZ RS, in sicer tako, kot so določeni v zakonu. Kaznivo dejanje namreč opredeljujejo samo vsi znaki posameznega kaznivega dejanja in v primeru, da le en znak izostane, ni več mogoče govoriti o obstoju kaznivega dejanja. V konkretnem primeru tožena stranka ni nikoli zatrjevala obstoja znaka kaznivega dejanja po 241. člena KZ RS, da je tožnik komu drugemu sporočal ali izročal oziroma drugače omogočal, da pride do podatkov, ki so določeni za poslovno tajnost oziroma, da je podatke zbiral z namenom, da jih izroči nepoklicani osebi. Po presoji pritožbenega sodišča je izostanek tega znaka kaznivega dejanja po 241. členu KZ RS odločilnega pomena, da ni podan razlog za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi delodajalca po 1. alinei 1. odstavka 111. člena ZDR in je že iz tega razloga odločitev sodišča prve stopnje zakonita.

Sodišče prve stopnje je utemeljeno ugotavljalo, ali so bili podatki, ki jih je tožnik prenešal s službenega računalnika na

svoj domači računalnik poslovna tajnost v smislu 5. odstavka 241. člena KZ RS, kajti le v tem primeru ima lahko kršitev vse znake kaznivega dejanja. Sodišče prve stopnje je po izvedenem dokaznem postopku utemeljeno zaključilo, da podatki, ki jih je tožnik prenašal, niso bili določeni za poslovno tajnost z zakonom, statutom, pravili ali drugim splošnim aktom, ali odredbo, ali razglašeni za industrijsko, bančno ali drugo poslovno tajnost, zaradi česar je tudi ta znak kaznivega dejanja izostal.

Tožena stranka ni izredno odpovedala pogodbe o zaposlitvi tožniku iz razloga po 2. alineji 1. odstavka 111. člena ZDR, kamor spada tudi kršitev določbe 36. člena ZDR, kljub temu pa je potrebno ugotoviti, da tudi do kršitve te obveznosti pride le v primeru, če delavec izkorišča poslovno skrivnost za svojo osebno uporabo ali zaradi izdaje tretjemu, kar pa tožniku tožena stranka ni nikoli očitala. Zato za rešitev tega individualnega delovnega spora ni pomembno vprašanje, ali so podatki, ki jih je tožnik prenašal iz službenega na svoj osebni računalnik, predstavljali poslovno skrivnost v smislu določb 2. odstavka 36. člena ZDR in 39. ter 40. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD - Ur. l. RS, št. 30/93 in naslednji). Bistveno je namreč, da tožena stranka ni nikoli zatrjevala, da je tožnik izkoriščal prenešene podatke za svojo osebno uporabo, ali da jih je izdal tretjemu. Tožnik je izpovedal, da je podatke prenašal z dovoljenem P., direktorja tehnične službe, ki sicer v spornem obdobju ni bil več zaposlen

pri toženi stranki, da je delo, ki ga ni uspel opraviti v službi, lahko opravil doma in da je to trajalo že leta. Sam prenos podatkov s službenega računalnika na osebni računalnik, ne predstavlja zlorabe podatkov, zato zaradi navedenega ni izpolnjen zakonski pogoj za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Zato tudi ni odločilnega pomena, ali sodišče šteje za dokazano ali ne, da je tožena stranka seznanila zaposlene, katere dokumente in podatke je potrebno varovati kot poslovno skrivnost.

Glede na vse navedeno je pritožbeno sodišče pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje, za kar je imelo podlago v določbi 353. člena ZPP.

Datum zadnje spremembe: 23.08.2009